

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Middenweg 1, Donderen

projectnummer: P001657

Onderwerp: Beknopte natuurtoets Middenweg 1, Donderen

Datum: 09-01-2023

Inleiding

KADER

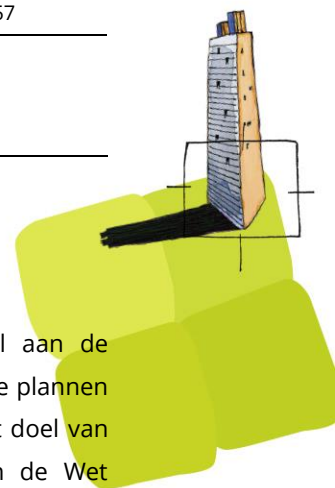
De initiatiefnemer is van plan om een nieuw woonhuis te bouwen op het perceel aan de Middenweg 1 in Donderen. Hiervoor wordt een planologische procedure doorlopen. Om de plannen aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is ook om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is of dat het plan zo uitvoerbaar is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 3 januari 2023 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, droog, circa 6 °C en een zwakke wind.

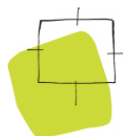
PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt in de dorpskern van Donderen tussen de Vrieserweg, Middenweg en Dorpsweg. Het wordt in het noorden, oosten en zuiden begrensd door tuinen en bebouwing. Het terrein was ten tijde van het veldbezoek al grotendeels bouwrijp gemaakt en bestond merendeels uit kale, modderige grond zonder vegetatie. Alleen langs de randen van het perceel zijn bomen met ondergroei aanwezig. Langs de erfgrans is liguster aangeplant. Ook liggen er een aantal stapels met hout- en tuinafval, waar tijdens het veldbezoek aan gewerkt werd. Er is geen permanent oppervlaktewater aanwezig in het plangebied. Ook staat er geen bebouwing.

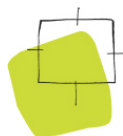
De plannen bestaan uit de nieuwbouw van een woning. Het erf en de tuin worden landschappelijk ingepast. Er worden nog drie bomen gekapt, twee de oostrand en één langs de zuidrand.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

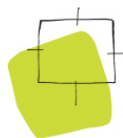

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Foto's 1 t/m 6. Impressie van het plangebied op 3 januari 2023. Linksboven de westelijk rand van het plangebied. Rechtsboven het zicht op het plangebied vanaf de inrit in het westen. Linksmidden zicht op de zuidelijke grens van het plangebied richting het westen. Rechtsmidden de oostelijke hoek van het plangebied. Linksonder zicht op de noordelijke hoek van het plangebied. Rechtsonder de oostelijke grens van het plangebied gezien naar het noorden.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 – 3.4 Wnb);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 – 3.9 Wnb);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (artikel 3.10 – 3.11 Wnb).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 Wnb). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10 eerste lid van de Wnb.

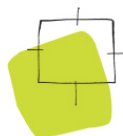
INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF) op 5 januari 2022 blijkt dat in de directe omgeving (0 – 1 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën en een libellensoort. Hieronder wordt per soortgroep de relevante soorten besproken.

De nog aanwezige vegetatie in het plangebied bestaat voornamelijk uit hultstruiken en klimop op en onder de opgaande beplanting. Ook is tijdens het veldbezoek bonte gele dovenetel en paardenbloem aangetroffen. Opgaande beplanting op het erf bestaat onder andere uit eik, es en beuk. Gezien de terreingesteldheid in het plangebied en het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

Uit de omgeving is de aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten, die in bomen broeden, bekend, zoals, steenuil, buizerd en roek (NDFF). In de bomen in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen die van deze soorten kunnen zijn. De aanwezigheid van nesten van overige jaarrond beschermde soorten, zoals huismus en gierzwaluw, kan door de afwezigheid van bebouwing in het plangebied uitgesloten worden. Het plangebied is in de huidige staat, door het grote aandeel kale, modderige grond maar matig geschikt als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten zoals huismus.

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

In de bomen, de hulststruiken en de resten hout- en snoeiafval kunnen vogels zonder jaarrond beschermde nesten, zoals houtduif en merel en roodborst gaan broeden. Nesten van deze soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

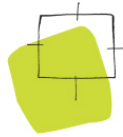
Uit de omgeving zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend (NDFF). Dat betekent echter niet dat soorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger niet kunnen voorkomen in de omgeving. In het plangebied zijn voor deze bouwbewonende soorten geen verblijfplaatsen aanwezig door het ontbreken van bebouwing. Ook zijn tijdens het veldbezoek in de te kappen bomen geen holtes, spleten, scheuren of loszittende schors aangetroffen waar boombewonende vleermuizen hun verblijfplaats in of achter kunnen hebben. In het plangebied kunnen wel vleermuizen foerageren, zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis. In het plangebied zijn geen doorgaande groenstructuren aanwezig die onderdeel kunnen vormen van een essentiële vliegroute.

Vanwege afwezigheid van dekking vormt een groot deel van het plangebied in de huidige staat maar marginaal geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten. Hooguit kan er huisspitsmuis en bosmuis voorkomen, of incidenteel een egel foerageren. Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

In de directe omgeving van het plangebied zijn de niet vrijgestelde steenmarter, eekhoorn en otter bekend (NDFF). Steenmarter zal ook hooguit incidenteel foerageren langs de randen van het plangebied. Er wordt in het plangebied gewerkt, waardoor de stapels tuin- en snoeiafval niet geschikt zijn als rust- of voortplantingsplaats voor steenmarter door de verstoring. In de bomen in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van eekhoorn aangetroffen. De aanwezigheid van otter kan worden uitgesloten door de afwezigheid van grotere watergangen en de ligging binnen de bebouwde kom.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het plangebied ongeschikt als voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Het is niet uitgesloten dat enkele exemplaren van algemene soorten als gewone pad en bruine kikker het plangebied als landbiotoop gebruiken. Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving (NDFF) niet te verwachten in het plangebied.

In de omgeving is de beschermde libellensoort gevlekte witsnuitlibel waargenomen (NDFF). Deze soort is gebonden aan vennen, duinplassen en wateren met een rijke watervegetatie in laagveengebieden. Geschikt habitat is niet aanwezig in het plangebied.

Overige beschermde soorten, uit de soortgroepen reptielen, vissen en overige ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde reptielen, vissen en overige ongewervelden worden uitgesloten.

TOETSING

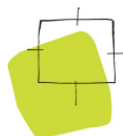
De ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten van vogels of verblijfplaatsen van vleermuizen. Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Het plangebied wordt vanwege de landschappelijke inpassing ingericht met diverse struiken en overige tuinbeplanting. Hierdoor zijn er hooguit positieve effecten te verwachten. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Wel verdient het aanbeveling om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen door bij werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen (april tot en met oktober) tussen zonsondergang en zonsopkomst geen gebruik te maken van bouwlampen en in de gebruiksfase bij buitenverlichting naar beneden gerichte lichtarmaturen te gebruiken.

Voor overige broedvogels geldt dat het vernietigen en verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Het is niet uitgesloten dat steenmarter af en toe in het plangebied foerageert. Voor deze soort vormt het projectgebied hooguit een zeer klein onderdeel van het foerageergebied. In omgeving is in ruime mate alternatief en bovendien hoogwaardiger leefgebied aanwezig. Een negatief effect op steenmarter door verlies van foerageergebied kan worden uitgesloten.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen tot slot enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en grondgebonden zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale omgevingsvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe 2022 en de Omgevingsverordening Drenthe (NNN kaart 2022).

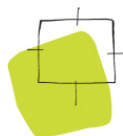
INVENTARISATIE

Het plangebied ligt op circa 6 km ten westen van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Dit is het 'Drentsche Aa-gebied'. Het plangebied ligt op circa 800 m ten westen van het dichtstbijzijnde NNN-gebied.

TOETSING

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan het Natura 2000-gebied 'Drentsche Aa-gebied'. Hierdoor zijn alleen potentiële effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door wegen en agrarisch gebied. Gezien de grote afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de aanleg- en gebruiksfase. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de aanleg-en gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie

boven 0.00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten van Natura 2000-gebieden.

Het NNN in Drenthe kent geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Drenthe is niet nodig. Wel kan het zijn dat een omgevingsvergunning voor het kappen moet worden aangevraagd bij de gemeente.

Conclusie

Voor dit plan is op 3 januari 2023 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren.

Uit de toetsing komt naar voren dat als gevolg van de plannen geen negatieve effecten op beschermde soorten zullen optreden.

Wel moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat werkzaamheden aan de beplanting buiten het broedseizoen worden uitgevoerd dus buiten de periode half maart tot half juli.

Verder verdient het aanbeveling om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen door bij werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen (april tot en met oktober) tussen zonsondergang en zonsopkomst geen gebruik te maken van bouwlampen en in de gebruiksfase bij buitenverlichting naar beneden gerichte lichtarmaturen te gebruiken.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening moet uitwijzen of de stikstofdepositie al dan niet boven de 0.00 mol N/ha/jaar uitkomt. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid en het onderdeel houtopstanden van de Wnb.